

ETELÄ-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta
Terveysten edistämisen koulutusohjelma
YAMK 4

Riikka Räisänen
Annemari Sinkko

YHTEISÖANALYYSI PIKISAARESTA

SISÄLLYSLUETTELO

<u>1. JOHDANTO.....</u>	<u>3</u>
<u>2. HISTORIAA.....</u>	<u>4</u>
2.1. Pikisaaren synty.....	4
2.2. Lappeenranta 1800-luvun alussa.....	5
2.4. Saaret nykyään.....	7
<u>3. PIKISAAREN NYKYINEN VÄESTÖRAKENNE JA</u>	
<u>KEHITTÄMISSUUNNITELMAT.....</u>	<u>7</u>
<u>4. ASUKASKYSELY.....</u>	<u>9</u>
<u>5. KYSELYN TULOKSIA.....</u>	<u>10</u>
5.1. Pikisaari asuinalueena.....	12
5.2. Tyytyväinen/tyytymätön.....	12
5.3. Liikennejärjestelyt.....	13
5.4. Pysäköinti.....	14
5.5. Asukasyhdistyksen toiminta.....	15
5.6. Tulevaisuuden Pikisaari.....	16
5.7. Onnistuneet valinnat ja kehittämishaasteet.....	17
<u>6. POHDINTA.....</u>	<u>18</u>
<u>LÄHTEET.....</u>	<u>20</u>

1. JOHDANTO

Hirvonen, Koponen ja Hakulinen kirjoittavat Terveysten edistäminen, uudistuvat työmenetelmät kirjassa, etteivät samat vanhat mallit, ohjeet ja palvelut enää riitä vastaamaan, kun tarkastellaan ihmisen, perheen ja ympäristön terveyttä ja sen edistämistä. Terveysten edistämisen tulee huomioida enemmän yksilön ja perheen kehitys- ja elämänvaiheet sekä kulttuuritausta. Onkin tärkeää, että terveyden edistämisen sisältö ja työtavat sopivat nykyaikaan ja ihmisten yksilöllisiin elämäntapoihin. Elämäntavat, perhe, elinolot ja yhteiskunta ja niissä tapahtuvat muutokset ovat toisiinsa vaikuttavia tekijöitä. (Hirvonen ym. 2002, 36) Se miten ihmiset hoitavat terveyttään, on hyvinkin kulttuurisidonnaista. Tämä vaatii joustavuutta ja herkkyyttä terveysalan ammattilaisten toimia eri kulttuurien välisissä kommunikaatioeroissa ja tavoissa. (Hirvonen ym. 2002, 39) Ympäristön merkitys terveydelle on noussut yhä tärkeämmäksi, sillä terveyteen vaikuttavat arkielämän ympäristö, koti, asuinalue, liikenne, päiväkotit, koulu ja työpaikka sekä vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet. (Hirvonen ym. 2002, 52-53)

”Yhteiskunnallinen ja yhteisöllinen toiminta on aina kiinnostanut ihmisiä.” Tässä nykypäivän yksilöityvässä yhteiskunnassa on olemassa ihmisiä, joilta edelleenkin löytyy kiinnostusta tarkastella asioita yhteisöllisestä näkökulmasta. Juuri näillä ihmisillä on halua edistää terveyttä ja vaikuttaa kunnalliseen päätöksen tekoon. (Hirvonen ym. 2002, 52) Yhteisöanalyysien ja –diagnoosien tekemiseen kehitetyt mallit mahdollistavat terveystarpeiden alueellisen ja väestön terveystarpeiden suunnittelun (Koponen 2002, 136).

Tätä yhteisöanalyysia varten haastattelimme Lpr:n Pikisaaren asukasyhdistyksen puheenjohtajaa Jorma Tyrmiä ja teimme kyselyn pikisaarelaisille mielipiteitä ja kehittämistarpeita kartoittaen.

Yhteisöanalyysin tarkoitus on mahdollistaa alueella asuvien asukkaiden ”äänen kuuluvuus” alueen kehittämisessä asukasystävälliseen ja terveyttä ja hyvinvointia edistävään suuntaan.

2. HISTORIAA

2.1. Pikisaaren synty

Vuosisadan alun sotien jälkeen, kun Turun rauha solmittiin v. 1743, alkoi Lappeenrannan (Linnoituksen) jälleenrakennus ja elpyminen Venäjän alaisuudessa. Nykyinen Pikisaari eli silloinen Tervasaari, Katajasaari, Peltosaari ja Rapasaari sekä pari muuta luotoa liitettiin virallisesti keisarillisen senaatin päätöksellä Lappeenrannan kaupungin alueisiin 17.7.1775. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

Suurin saari oli pitkulainen Pikisaari, jota on aiemmin kutsuttu nimellä Tervasaari. Kartassa vuodelta 1799 näkyy Lappeenrannan linnoitus ja sen luoteispuolella nykyisin Pikisaarena tunnettuun saareen kuuluneet saaret. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

Pitkulainen saari oli Tervasaari, sen vieressä Peltosaari, joka myöhemmin tunnettiin Öljysaari -nimellä ja pohjoispuolella Katajasaari (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>).

Pikisaaren nimi on syntynyt vasta 1800-luvulla ja sitä ennen saari siis tunnettiin nimellä Tervasaari. Nimi lienee seurausta siitä, että kun tervaa tuotiin kaukaakin pohjoisesta veneillä ja sitä kerättiin ensin varastoon juuri Tervasaareen. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

2.2. Lappeenranta 1800-luvun alussa

Lappeenranta liitettiin vuonna 1812 muun Vanhan Suomen lailla autonomiseen Suomen suuriruhtinaskuntaan. Tuolloin päättyi 70 vuotta kestänyt kausi osana Venäjän keisarikuntaa. Samalla kaupunki muuttui rajalinnoituksesta sisämaakaupungiksi. Lappeenranta oli 1800-luvun alussa pieni kaupunki sekä väkiluvultaan että pinta-alaltaan. Kaupunkilaisia oli vuonna 1812 vain 210. Asutus oli levinnyt Linnoituksen ulkopuolelle Palloon ja Lappeen kirkon tuntumaan Suureksi esikaupungiksi kutsutulle alueelle. Linnoituksessa oli vuonna 1820 seitsemän yksityistaloa, Suuressa esikaupungissa 63 ja Pallossa 10 taloa. Linnoituksessa oli myös noin 40 valtion omistamaa ja armeijan käytössä ollutta rakennusta sekä ortodoksikirkko. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

Varsinaisen teollisuuden ensimmäinkejä edustivat Ihalaisen kalkkikaivos ja kauppias Uljana Slastnikoffin joitakin vuosia toiminut pikiruukki, joka toimi 1800-luvun alussa Linnoituksen viereisessä saarella. Sitä alettiin ruukin myötä kutsua Pikisaareksi. Pikisaarella on toiminut öljynpuhdistamo, viinatehdas, puusepäntehdas, huopatehdas ja oli pa yrittäjä ollut myös höyrysahan perustamiseenkin, mutta kaupunki ei myynyt maita norjalaisille veljeksille, jotka niitä tavoitteli. Viimeisimpänä toimintansa aloitti Pikisaaren saha, jonka ympärille Pikisaaren elämä 1900-luvulla kietoutuikin. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

2.3. Pikisaaren elämää 1900-luvulla

Pikisaaren elämää hallitsi 1900-luvulla sahatoiminta. Saarella asui jo vuosisadan alkupuolella kymmenkunta perhettä, jotka olivat sahan palveluksessa. Sahayhtiö kasvoi ja elämä vilkastui sen mukaisesti. Asukkaita saarella oli 1920 ja 1930 – luvuilla melko paljon, vaikka alue oli pääosin sahatavaratapulien peittämä.

(<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

Eryteisesti 1930-luvulla Pikisaareessa oli monenlaista harrastustoimintaa. Silloin Pikisaareen perustettiin jopa oma urheiluseura ja jalkapallojoukkue. Kaupungilta oli saatu lupa raivata kenttä Rapasaaren puolelle. Urheiluseura järjesti mm. hiihto- ja uintikilpailuja. Sahayhtiö järjesti myös Pikisaaren ympärisoutukilpailun ja osallistujia oli ollut Pikisaaren sahan 75-vuotishistoriikin mukaan parisenkymmentä ja parhaimpina aikoina enemmänkin.

Lähtöpaikkana oli Öljysaari ja reitti kulki Katajasaaren ympäri Pikisaaren rantoja myöten takaisin Öljysaareen. Urheilutoiminnan lisäksi Pikisaareessa toimi viisimiehininen orkesteri, joka soitti Pikisaaren omissa iltamissa ja hyväntekeväisyystanssiaisissa. Naisväki harrasti myös ompeluseuratoimintaa. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

Pikisaareen ei ollut siltaa ennen kuin v. 1940 valmistui ensimmäinen varsinainen puusilta. Asukkailla oli siksi omat veneet ja mantereen ja saaren välillä oli myös vakituinen soutaja, joka kuljetti tarpeen mukaan työntekijöitä salmen yli. Vuonna 1959 valmistui uusi teräsbetoninen avattava silta, joka toimi nykyisen sillan valmistumiseen, 1990-luvulle saakka. Mainittakoon vielä, että vuonna 1959 sahan omistajayhtiö Rauma-Repola luovutti omistamansa tervahöyry ”Prinsessa Armadan” Lappeenrannan kaupungille matkailukäyttöön. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

2.4. Saaret nykyään

Alkuperäistä Tervasaarta näkyy nykyisessä luonnossa länsirannan ja Pikisaarenkadun välissä olevan korkean kallion ja metsikön muodossa. Myös Pikisaarenkadun varrella, leikkipuistoa vastapäätä oleva kallio on muisto alkuperäisestä Tervasaaresta. Toinen saari, Katajasaari, erottuu maisemasta hyvin vielä nykyäänkin korkeampana ja metsäisenä kumpareena saaren koilliskulmassa. Kolmas saari oli nykyisen Rantakadun mutkassa, vastapäätä Rapasaarta sijainnut Öljysaari, joka tunnettiin alun perin nimellä Peltosaari. Alkuperäisestä Peltosaaresta ei ole näkyvissä nykyään muuta kuin pienet osat kallioita Luotopuiston kulmauksessa ja Rantakatu 6 kohdalla. (<http://www.pikisaari.fi/historia.php>)

3. PIKISAAREN NYKYINEN VÄESTÖRAKENNE JA KEHITTÄMISSUUNNITELMAT

Lappeenrannan kaupungin kehittämissosaston suunnittelija Johanna Ilvekseltä saamiemme tietojen mukaan Pikisaaren väestö jakautuu seuraavanlaisesti. Tiedot pohjautuvat väestörekisterikeskukselta saatuihin tietoihin.

	Molemmat sukupuolet Koko väestö 1.1.2008*	Molemmat sukupuolet Koko väestö 1.1.2009*
Ikäluokat yhteensä	866	875
- 14	117	118
15 - 24	115	129
25 - 44	303	286
45 - 64	238	245
65 - 74	62	66
75 -	31	31

* Kaupungin väestörakenteessa Pikisaaren asuinalueeseen on liitetty Rapasaari.

Lpr:n Pikisaaren asukasyhdistyksen puheenjohtaja Jorma Tyrmi kertoo, että Pikisaari on nykyisenlaisena asuinalueena noin 10 vuotta vanha. Saarella on osaketaloja, asumisoikeustaloja ja vuokrataloja. Yhdestä vuokratalosta osa asunnoista on myyty omistusasunnoiksi. Vuokratalot ovat mm. vakuutusyhtiöiden sekä VVO:n omistuksessa, ja kaupungin vuokrataloja Pikisaarella ei ole.

Tyrmin mukaan Pikisaaren rakentamista ohjaamaan on alun perin perustettu oma työryhmä, johon kuuluu maanomistajana Bonvesta Oy, Lappeenrannan kaupunki, eri rakennusliikkeitä; Skanska, YIT sekä aiemmin mukana on ollut myös Oka. Lpr:n Pikisaaren asukasyhdistys ry on perustettu 2003, jonka jälkeen edellä mainittuun työryhmään on kuulunut myös asukasyhdistyksen edustaja. Asukasyhdistys toimii muutenkin vahvana aloitteentekijänä Pikisaaren kehittämisessä.

Tällä hetkellä viimeinen osa Pikisaaren rakentamissuunnitelmaa on vielä toteuttamatta, mutta piirustukset suunnitelmista ovat jo olemassa. Jos tulevaisuudessa on tarvetta, Pikisaareen on mahdollisesti jossain vaiheessa tulossa lisää vuokra-asuntoja, mutta pääasiassa tulevat rakennukset ovat osaketaloja. (J. Tyrmi)

Aiemmin suunnitelmissa on ollut myös kauppapalveluiden saaminen saareen. Kaupan perustaminen Pikisaareen tyssäsi kuitenkin jo suunnitteluvaiheessa kauppatalan pienuuteen ja toiminnan mahdolliseen kannattamattomuuteen. Nyt asia ratkeaa, kun Pallon kaupunginosaan tulee Eekoon uusi päivittäistavarakauppa, S-market. Toinen kehittämistä kaipaava asia on ollut Pikisaareen liikkuvien liikennejärjestelyt. Liikenne on ollut ruuhkaista ja ulospääsyvaihtoehtona on ollut vain Taipalsaarentielle jonottaminen, kulkeminen keskustan ruuhkan läpi tai kiertäminen keskussairaalan kautta. Liikennejärjestelyt tulevat muuttumaan samoihin aikoihin uuden kaupan, S-marketin valmistumisen yhteydessä, jolloin Pallon

kaupunginosaan rakennetaan kiertoliittymä. Kaupungin bussit kulkevat tunnin välein ja päivällä on useamman tunnin tauko liikennöinnissä. (J.Tyrmi)

4. ASUKASKYSELY

Kysely (liite 1) on tehty puheenjohtajan haastattelun pohjalta. Kysymykset koskivat vastaajan ikää, perherakennetta, asumismuotoa ja asumisaikaa sekä pyysimme kertomaan mielipiteitä Pikisaaren asuinalueesta ja sen kehittämistarpeista. Kyselyn jakelu suoritettiin yhteistyössä Lpr:n Pikisaaren asukasyhdistyksen kanssa. Kysely jaettiin 505 talouteen ilmaisjakelulehtien yhteydessä. Kyselyyn oli viikko aikaa vastata ja se piti palauttaa asukasyhdistyksen postilaatikkoon. Vastauksia tuli määräaikaan mennessä 94 eli noin 18% jaetuista lomakkeista. Suurin osa kyselyyn vastanneista kuului 45- 64-vuotiaisiin. Alla olevassa taulukossa näkyy kyselyyn vastanneet suhteessa Pikisaaren koko väestörakenteeseen.

	Molemmat sukupuolet Koko väestö 1.1.2008*	Molemmat sukupuolet Koko väestö 1.1.2009*	Molemmat sukupuolet Kyselyyn vastanneet
Ikäluokat			
yhteensä	866	875	
- 14	117	118	
15 – 24	115	129	12
25 – 44	303	286	14
45 – 64	238	245	44+1**
65 – 74	62	66	18
75 -	31	31	5

** Yhdessä kaavakkeista oli merkitty molempien vastaajien iät (sekä 45-64 ja 65-74)

5. KYSELYN TULOKSIA

Kyselyyn vastanneet

mies	28
nainen	56
molemmat	9
ei vastannut	1

Naiset olivat aktiivisimpia vastaajia ja yhdessä kaavakkeista ei ollut vastaajaa merkittynä.

Ikäjakauma

alle 14v	0
15-24	12
25-44	14
45-64	44+1
65-74	18
75-	5

Suurin osa vastaajista kuuluu keski-ikäisiin. Yhdessä kaavakkeessa oli merkitty molempien vastaajien ikä. (44+1)

Perherakenne

lapsiperhe	13
yksinasuva	30
aikuistalous	50
ei merkitty	1

Lapsiperheiden osuus vastaajissa jäi pieneksi, vain noin 14 %.

Aikuistalous tarkoittaa taloutta, jossa asuu kaksi aikuista, ei lapsia.

Asumismuoto

ASO	23	Pikisaarella on eniten omistusasuntoja, sitten ASO-asuntoja ja vähiten vuokra-asuntoja. Tämä näkyy myös vastaajien ilmoittamassa asumismuodossa.
omistus	53	
vuokra	17	
ei	1	

Asumisaika

0-3 vuotta	44
4-7 vuotta	29
8-10 vuotta	21

Pikisaari on asuinalueena vielä suht nuori, joten väestö vaihtuu ja kyselyyn vastanneet asukkaat jakautuivat tasaisesti asumisajan suhteen.

5.1. Pikisaari asuinalueena

Pikisaari asuinalueena koetaan siistinä, viihtyisenä, rauhallisena ja leppoisana kotoisana. Sijainniltaan se on sopivan matkan päässä kaupungista ja lähellä luontoa, metsää ja vettä. Pikisaarta kuvastaa hyvin lause: ”Urbaanilähiö luonnon keskellä”. Asuinpaikkana se on myös nuorekas, arvostettu, suvaitsevainen, turvallinen ja lapsiystävällinen. Näin ihanilla adjektiiveilla väestö kotisaartansa kuvastaa.

5.2. Tyytyväinen/tyytymätön

Pikisaari sai ruusuja ja risuja, kun kysyimme tyytyväisyydestä ja tyytymättömyydestä. Pikisaari on asukkaiden mielestä kulttuurikaupunginosa ja sen väestö koetaan sosiaalisena. Luonnon läheisyys, näköalat, puhdas ilma ja sopiva matka kaupunkiin ovat alueen ehdottomia valtteja. Alueen historia on mielenkiintoinen. Myös alueen asukastoiminta sai enimmäkseen positiivista palautetta.

Kyselyssä nousi esille myös monia muita positiivisia huomioita, mutta jotkut kokivat samaiset asiat myös negatiivisina. Mielenkiinnokkaimmat jakautuivat kaikkein selkeimmin, kun piti ottaa kantaa Kariniemeen johtavasta kevyenliikenteen sillasta tai Pikisaaren kadulla olevista hidasteista. Läpiajoliikenteen lisääntyminen sillan tulemisen myötä mietitytti monia asukkaita. Toisaalta silta toisi lisää ulkoilumahdollisuuksia, mutta mukanaan myös rauhattomuutta. Saaren omat harrastamahdollisuudet saivat plussaa, mutta niiden käsitteleminen sai miinusta. Koripalloseinän ja etenkin frisbeegolfin käyttöpastusta kaivataan, jottei niiden toiminta häiritse tai aiheuta harmia alueen muille asukkaille. Puiston käyttö muuhun on tyrehtynyt frisbeegolfin myötä, koska ihmisten täytyy varoa, ettei saa frisbeestä osumaa.

Eniten asukkaat harmittelivat ja toivoivat muutosta alueen kaavoitukseen, joka koskee niin alueen liian täyteen rakentamista, talojen erinäköisyyttä, puistoalueiden häviämistä, parkkipaikkojen puutetta kuin keskeneräisten asioiden kuten rakentamattomien tonttien ja rantaraitin mahdollisimman nopeaa loppuun saattamista ja palveluiden saamista lähemmäksi. Moni toivoi alueelle pientä kioskia/veikkauspistettä/elintarvikemyymälää. Nyt näiden puute nähtiin enemmänkin miinuksena. Rakennusjätteet, jalkakäytävän asfaltoimattomuus ja joidenkin alueiden maisemoimattomuus alueen keskeneräisyyden takia saavat miinusta. Mielipahaa aiheuttavat myös puistojen siistimättömyys, lasten leikkipaikan korjaamattomuus ja roskat /tupakantumpit hiekkalaatikossa, yleinen roskaaminen (roskiksia toivotaan lisää), koirien kakkajätökset, rauhattomuus autojen kääntöpaikalla, nuoret, jotka sotkevat/mopoilevat, Rapasaaren rannassa oleva vanha laiva ja alueen yleinen aukeus. Moni toivoi venepaikkoja lisää ja isompaa uimarantaa, vaikka uintimahdollisuus on joidenkin mielestä nyt jo plussaa.

5.3. Liikennejärjestelyt

Liikennejärjestelyistä alueelta poistuminen (liikenneympyrän puuttuminen, puomiton tasoristeys Pallossa) ja vuoropysäköinnin vaarallisuudet huolestuttivat. Kyselyssä nousi esiin pysäköinnin toimimattomuus. Suurin osa vastaajista koki, ettei kieltomerkkejä noudateta tai niitä ei ymmärretä. Autot pysäköidään molemmille puolille tietä, niin ettei linja-auto mahdu ajamaan katua pitkin. Joitakin arvelutti myös pelastuslaitoksen paikalle pääsy kadun ahtauden vuoksi. Ratkaisuksi ehdotettiin, että kyltit olisivat myös sanallisesti, valvonta tehokkaampaa, vuoroviikoin pysäköinti, puolen vaihto olisi klo 10 sekä kesä-aikaan pysäköinti pysyvästi kevyenliikenteen väylän puolella. Osa tosin koki pysäköinnin toimivan hyvin tai kohtalaisesti, sekä olevan ainoa mahdollisuus tien kapeuden vuoksi. Joitain asia ei koskenut tai kiinnostanut ollenkaan.

Julkiset liikennejärjestelyt, bussivuorot eivät palvele kovinkaan monia aikataulullisesti. Bussiaikataulut koettiin yleisesti riittämättömiksi. Bussit kulkivat liian harvoin, keskipäivällä ja myöhemmin iltaisin ei ollenkaan ja jatkoyhteydet esimerkiksi junaan eivät sopineet yhteen. Myös aikaisin aamulla töihin meneville ei löydy sopivaa vuoroa. Bussiaikatauluihin toivottiin parannettavaa niin, että niitä kulkisi tiheämmin, aikaisemmin aamulla, jotta klo 6 tai 7 töihin menevät pääsisivät niillä, keskipäivälle ja illalle lisää vuoroja. Asukkaat toivoivat myös, että bussi kulkisi myös viikonloppuisin ja kesäisin, saapuville ja lähteville junille sopivia vuoroja sekä suoraa yhteyttä Skinnarilaan. Vastauksissa jotkut kokivat vuorojen palvelevan hyvin kouluun menijöitä, kun taas joku koki, ettei palvele heitä ollenkaan. Energiaa koettiin säästyvän, jos iso bussi vaihdettaisiin pienempään, tosin jossain vastauksessa koettiin, että pieneen linja-autoon on hankala mennä lastenrattaitten kanssa. Bussiaikataulujen ilmoittaminen haluttiin myös selkeämmäksi, ”milloin menee ja minne”. Iso osa vastaajista ei käyttänyt ollenkaan busseja, koska vuorot eivät olleet heidän tarpeisiinsa sopivat tai liikkuivat muuten, ”kuljen jalan tai pyörällä”. Pieni osa vastaajista koki myös, että vuoroja on aivan tarpeeksi tai bussi käy usein.

5.4. Pysäköinti

Pysäköintipaikkojen vähyys tuottaa harmia, kun monilla on kaksi autoa ja joutuu miettimään, milloin auto tulee siirtää toiselle puolelle tietä sakonuhalla. Suurin osa vastaajista koki pysäköintipaikat riittämättömiksi, varsinkin iltaisin, viikonloppuisin ja juhlapyhinä. Parkkipaikkoja toivottiin myös taloyhtiöille lisää, nyt 1 paikka asuntoa kohden on riittämätön, kun monissa perheissä on myös ”kakkosauto”. Pysäköintiongelma olisi tullut huomioida jo asuinalueen suunnittelussa”. Ehdotuksia ongelmaan oli hyvin maisemoitu parkkitalo, rakentamista vähennettävä ja parkkipaikkoja lisättävä, uusimpien talojen piholla käyttämättömiä paikkoja, voisiko

niitä vuokrata tai ostaa muiden talojen asukkaat. Yleisesti vastaajat halusivat lisää parkkipaikkoja, ”kunhan se ei tapahdu luonnon tai puistojen kustannuksella”. Jotkut kokivat hyvänä sen, ettei rannassa ole parkkipaikkoja, kun taas joku halusi Rantakadun järvenpuolelle lisää paikkoja. Muutama vastaajista koki, ettei pysäköinnissä ole ongelmaa.

5.5. Asukasyhdistyksen toiminta

Suurin osa vastaajista tiesi asukasyhdistyksen toiminnasta jotakin ja oli itse osallistunut myös toimintaan, kuten kokouksiin, talkoisiin sekä uudenvuoden juhlintaa ja soutukilpailuihin. Yhdistystä pidettiin aktiivisena sekä tarpeellisena ja se on saanut paljon aikaan Pikisaaressa, kaavakkeissa mainittiin myös, että se on eduksi Pikisaarelle. Asukasyhdistyksen puheenjohtajan panosta pidettiin loistavana, ”Tyrmä on hyvä jätkä”. Asukasyhdistyksen järjestämiä tapahtumia pidettiin yleisesti hyvinä, ehdotuksena oli järjestää myös syystalkoot kevättalkoiden lisäksi. Yleisesti asukasyhdistyksen toiminta koettiin positiivisena, negatiivisena asiana koettiin muutamassa kaavakkeessa, ettei se ole aina toiminut avoimesti, esimerkiksi frisbee-golf asiassa olisi tullut järjestää kysely.

Vastaajista valta-osa oli käynyt sivustoilla yhden tai useamman kerran. Sivustoja kuvattiin asiallisena, selkeänä, hyvä kuvagalleria, onnistuneina, mutta myös tylsinä, visuaalisesti huonoina, ”ei kaksiset”. Sivustojen historia osuutta pidettiin yleisesti hyvänä, mutta toivottiin sieltä löytyvän myös ajankohtaisempaa tietoa Pikisaaresta, kuten harrastusmahdollisuuksista, tietoa venepaikan vuokraamisesta, tapahtumat olisivat näkyvillä ympäri vuoden sekä tietoa Pikisaaren vuokrakohteista. Sivustoilta toivottiin myös löytyvän pikisaarelaisten esittelyjä, blogeja, ajankohtaisempia kuvia, ideoita, keskustelufoorumia sekä seurantaan alueen kehittämisestä. Olipa joku myös toivonut webkamerakuvaa, ilmanlämpö/vedenlämpö ja tuulennopeus -infoa. Sivustoja pidettiin tärkeänä tiedonjakelureittinä,

mutta toivottiin myös, että paperitiedotteet talojen ilmoitustauluilla säilyisivät. Sivustoille toivottiin myös huumoria lisää.

5.6. Tulevaisuuden Pikisaari

Pikisaaren omaleimaisuus, puhdas ilma, maisemat ja luonnon läheisyys ovat tulevaisuudessakin toivottuja asioita. Vedenlaadun parantamista tulisi miettiä ja saarella tulisi olla parempi uimaranta. Pikisaaren asuinalueen rakentaminen loppuun, rauhallisuus, siisteys ja yhteisöllisyys, yhteisistä asioista välittäminen kuuluvat myös tulevaisuuden toiveisiin. Monet toivovat asuinalueen olevan aktiivinen, kehittyvän asumismyönteiseen suuntaan ja näin ollen huomioisi myös eri-ikäiset ihmiset lapsiperheistä viihtyisien eläkepäivien viettäjiin. Yhteinen kerhotila olisi toivottavaa. Tulevaisuuden rakentamisessa olisi toivottavaa ottaa huomioon asukkaat, niin, ettei aluetta rakennettaisi täyteen. Alueella olisi hyvä säilyttää riittävästi viheralueita ja antaa puiden kasvaa. Kävelylenkki saaren ympäri tulisi säilyä. Turvallisuutta lisääisivät erilaiset opasteet ja käyttöohjeet. Valaistuskin sai kannanoton ja sen joku koki olevan riittävä. Lasi yms. keräyspisteet, roskien ja koiran kakkojen siivoaminen toisivat siisteyttä. Kulkeminen helpottuisi, jos liikenne saataisiin sujuvammaksi kaupunkiin ja alueelle tulisi jalankulkuyhteys suoraan satamasta. Jalkakäytävät tulisi asfaltoida loppuun. Rantakadun ja Pikisaarenkadun välille toivotaan suojatietä ja Rantakatu 8:n kohdalta kivet pois tieltä. Silta Kariniemeen jakaa tässäkin osiossa mielipiteet, osa arvelee sen lisäävän läpikulkuliikennettä. Alueen meluttomuus nousi myöskin esille. Julkisissa liikenneyhteyksissä olisi tilaus kesäaamuille. Myös parkkeeraus nousee esille kyselyn jokaisessa osiossa. Parkkipaikkoja toivotaan lisää ja vuoropysäköinnillekin tulisi jotain tehdä. Olisiko autojen pysäköinti pysyvästi toiselle puolelle tietä ratkaisu tähän? Parkkeeraus kesäajan jalkakäytävän puolelle katua? Joku odottaa palveluiden parantuvan, kun Pallon kaupungin osaan saadaan kauppa, joku taas toivoo pitseriaa/ravintolaa saareen.

5.7. Onnistuneet valinnat ja kehittämishaasteet

Viimeisenä kysymyksenä kaavakkeessamme oli ”rasti ruutuun” kysymyksiä jo olemassa olevista asioista ja mahdollisesti tulevista, vastaajat ruksasivat käyttämänsä tai hyvänä asiana kokemansa asiat.

- Frisbee-golfin koki hyvänä asiana 28 vastaajaa ja 2 oli ehdottoman kielteisellä kannalla. Mielipiteitä frisbee-golfista oli, että se on hyvä liikuntamuoto, on iloa Pikisaaren asukkaille ja muillekin, nuorisolle tärkeä harrastusmahdollisuus. Negatiivisena asiana koettiin heittokorien sijainti metsikössä ”pilaa luonnon kalliot, sammaleet ja muun kasvuston”, heittäjien varomattomuus muita puistossa kävijöitä kohtaan sekä yleinen parkkipaikkojen vähyys, jos heittäjiä tulee paljon muualta kuin Pikisaaresta.

- Rantalentopallokenttää kannatti vastaajista 22

- koripallokenttää 33

- vierasvenesatamaa 30

- luistelurataa satamaan 62

- Rantapolkua vastaajista kannatti 89, se koettiin kauniina, mukavana lenkkipolkuna, vanhemmalle väelle sopivana lenkinä. Ehdotuksia sinne oli muutama lisäpenkki ”huonojalkaisia” varten, lisää muutamia valopylväitä sekä toivottiin talvikunnossapitoa

- Auringonottoon tarkoitettua uimarantaa toivoi 61 vastaajista.

Muutamit kokivat entisen riittävän hyvin

- Kevyenliikenteen silta Kariniemeen jakoi mielipiteitä eniten.

Vastaajista 28 kannatti sitä ja 15 vastusti ehdottomasti. Sillan koettiin tuovan lisää liikuntamahdollisuuksia Pikisaarelaisille, mahdollistaisi Voisalmen palveluiden käytön, lyhentäisi matkaa Kariniemeen. Sillan tulon taas pelätään lisäävän läpikulkua ja tuovan rauhattomuutta. Jos silta tulisi, sinne toivottiin sellaiset esteet, että vain kävellen ja pyörällä pääsee, ”mopot eivät ole kevyttä liikennettä”.

6. POHDINTA

Pikisaari on asuinalueena idyllinen ja monien mahdollisuuksien yhteisö. Pikisaari lienee yksi virkein ja virikkeellisin asuinalue Lappeenrannassa. Asuinalueen maine on aina tainnut olla hyvä ja asukasyhdistyksen toiminnan kautta Pikisaareessa on mahdollistunut kehitys, joka tuo asukkaille virikkeitä. Tiedämme ihmisiä, jotka ovat nimenomaan halunneet muuttaa Pikisaareen asuinalueen viihtyisyyden vuoksi. Talot ovat kaiken kaikkiaan uusia ja ympäristö erittäin ainutlaatuinen luonnon läheisyydellään ja upeilla näköaloilla. Nämä asiathan nousivat myös kyselyssämme esille.

Ympäristön merkitys ihmisten hyvinvointiin on suunnattoman suuri ja tänä päivänä ehkä arvostetumpaa kuin aiemmin. Pikisaari tarjoaa alueellaan ainutlaatuisen kokemuksen urbaanista elämästä suoraan ”parvekkeelta uimaan” -meiningillä. Luontopolku Pikisaaren ympäri on asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kannalta tärkeä. Ulkoilu ja yleensäkin liikunta koetaan positiivisena ja terveyttä edistävänä tekijänä. Mielenkiintoista jakava frisbeegolf ja palloiluseinä lienevät enemmän nuorison ”juttuja”. Mutta onkin varsin hienoa huomata, kuinka eri-ikäisille ihmisille asuinalue tarjoaa liikunnan mahdollisuuksia. Alueen siisteys lisää asumismukavuutta ja on ymmärrettävää, että jokainen haluaisi jo rakentamisen ja kaiken ylimääräisen liikenteen alueella loppuvan. Alueen rakentamattomien tonttien ”raivaaminen” ja rakentaminen kohentaisi näin ollen varsin huomattavasti alueen viihtyvyyttä. Nykypäivän ihmiset osaavat vaatia itselleen laatua, rauhaa ja palveluita. Elämän kiireellisyyden keskellä on tärkeää voida pysähtyä ja kuunnella ympärillä olevia luonnon ääniä ja hiljaisuutta.

Pikisaareessa mahdollistuu yhteisöllisyys niille, jotka sen haluavat kokea, kun vain tietää minne hakeutua. Asukasyhdistys lienee vahva osatekijä yhteisöllisyyden ylläpitämisessä. Asukasyhdistyksen järjestämät talkoot, uuden vuoden vastaanottaminen ja Pikisaaren

ympärisoutu ovat oleellinen osa alueen väestön yhteistoimintaa. Yhteisöllisyyden kannalta, joka harvoin enää asuinalueilla mielestämme toteutuu, on em. tapahtumilla erittäin arvokas merkitys. Näinhän on ”ennen vanhaan” toimittu, pidetty huolta toisista ja huolehdittu yhdessä yhteisestä turvallisuudesta. Pikisaari sijaitsee kävelymatkan päässä keskustasta ja palveluista, joten suurin osa ihmisistä liikkuukin matkan kävellen tai pyöräillen. Tämän vuoksi julkiset liikenneyhteydet kulkevat kohtalaisen harvoin Pikisaareen, toisaalta taas kun bussivuorot kulkevat niin harvoin niin ihmiset kokevat, etteivät ne palvele kunnolla heitä. Onko tämä oravanpyörä-ilmiö? Miten uuden kaupan ja liikennejärjestelyjen tuleminen Pallon kaupunginosaan vaikuttavat ihmisten palveluiden tarpeeseen ja julkisten kulkuneuvojen tarpeellisuuteen?

Asukasyhdistyksen mielenkiinto asukkaiden mielipiteisiin näkyi tämän kyselyn järjestämisessä. Asukasyhdistys auttoi ja oli aktiivinen osallistumaan kustannuksiin. Mutta ennen kaikkea heille oli merkittävää, millaisena alueena asukkaat Pikisaaren kokevat. Yhdistyksen puheenjohtaja sai yleisesti kiitosta kyselykaavakkeissa ja ”puskaradiosta” kuulimme, että jotkut asukkaat olivat kokeneet hyvänä, jotta voi ilmaista mielipiteensä nimettömänä. Kyselyn tekeminen oli mielenkiintoinen ja uusi tehtävä meille molemmille. Asukasyhdistyksen tarpeet tuli myös huomioida kyselyä laatiessa. Kaavakkeen teko oli yllättävän haastavaa, kun piti lisäksi vielä miettiä, mitkä olisivat kaikkein tärkeimmät ja kattavimmat kysymykset, sekä minkälaisiin kysymyksiin ihmiset jaksaisivat vastata. Jälkeenpäin mietittynä joitain kysymyksiä olisimme voineet jakaa pienempiin osioihin, ja huomasimme, kuinka hyvin asukasyhdistys oli perillä alueen kehittämishaasteita ja mielipiteitä herättävistä aihealueista. Ensimmäisessä (tyytymätön/tyytyväinen) kysymyksessä nousi heti esille liikennejärjestelyt ja parkkipaikkojen puute, vaikka kaavakkeen toisella puolella näille oli ihan omat kysymykset. Kaavaketta laatiessa päätimme, että sen pitää mahtua yhdelle A4 paperille, jotta vastaaminen olisi miellyttävää eikä liian työlästä. Lisäksi

kaavakkeiden määrä oli suuri (505kpl) ja tehtävämme laajuus suhteellisen suppea. Kyse ei kuitenkaan ollut nyt opinnäytetyöstä. Ehkä tämä työmme voi toimia aloitteena jollekin laajemmalle suunnitelmalle/työlle. Jos joku haluaa/kiinnostuu tutkimaan esim. tämän työmme vaikutuksia Pikisaaren kehittämisessä.

Kyselyn vastauksia purkaessa mietimme ”valtaamme” kirjoittaa ihmisten mielipiteitä auki. Nostimme esille vain selkeät aihealueet, joista tuli paljon mielipiteitä ja käytimme suoria lainauksia asukkaiden vastauksista. Näin saimme kokonaisvaltaisen kuvan Pikisaaren kehittämisestä ja sen tulevaisuuden haasteista.

Lopuksi toivomme, että jokainen muistaa yksilön viime kädessä kehittävän valinnoillaan omaa elämänsä ja näin ollen myös vastuu terveyden edistämisestä on aina yksilöllä itsellään!!!

LÄHTEET

Lpr:n Pikisaaren asukasyhdistyksen puheenjohtaja Jorma Tyrmin haastattelu 11.3.2009

Pietilä A.-M., Hakulinen T., Hirvonen E., Koponen P., Salminen E.-M. ja Sipola K.; Terveyden edistäminen – Uudistuvat työmenetelmät; WSOY (WS Bookwell) Juva 2002

<http://www.pikisaari.fi/historia.php>